

	«Айыл Банк» ААКсынын 2018-жылдын 30-майындагы №22/1 токтому менен БЕКИТИЛГЕН
	«АЙЫЛ БАНК» АЧЫК АКЦИОНЕРДИК КООМУ ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО «АЙЫЛ БАНК» THE OPEN JOINT-STOCK COMPANY «AIYL BANK»

«АЙЫЛ БАНК» ААКСЫНЫН КОРРУПЦИЯГА КАРШЫ САЯСАТЫ

(“Айыл Банк” ААКсынын Директорлор кеңешинин 2019-жылдын 20-июнундагы №31/1, 2020-жылдын 20-январындагы №3/1, 2021-жылдын 21-январындагы №4/5, 2021-жылдын 19-ноябрындагы №61/5, 2023-жылдын 24-январындагы №3/3, 2024-жылдын 11-январындагы №2/8, 2025-жылдын 20-майындагы №31/4 токтомдорунун редакциясында)

I ГЛАВА. ЖАЛПЫ ЖОБОЛОР.....	3
II ГЛАВА. ТЕРМИНДЕР (АТООЛОР) ЖАНА АНЫКТАМАЛАР.....	3
III ГЛАВА. КОРРУПЦИЯГА КАРШЫ САЯСАТТЫН МАКСАТТАРЫ, МИЛДЕТТЕРИ, ПРИНЦИПТЕРИ ЖАНА ЧАРАЛАРЫ.....	5
IV ГЛАВА. БАНКТЫН КОРРУПЦИЯНЫ АЛДЫН АЛУУ ЖАНА АГА БӨГӨТ КОЮУ ЖАГЫНДАГЫ НЕГИЗГИ ИШ БАГЫТЫ.....	6
V ГЛАВА. БАНКТА “ИШЕНИМ ТЕЛЕФОНУН” УЮШТУРУУ, ОРУН АЛЫП ЖАТКАН КЕМЧИЛИКТЕР ТУУРАЛУУ БИЛДИРҮҮ	7
VI ГЛАВА. КОНТРАГЕНТТЕР МЕНЕН ӨЗ АРА ИШ АЛЫП БАРУУДА КОРРУПЦИЯГА КАРШЫ ЧАРАЛАР.....	8
VII ГЛАВА. КОРРУПЦИЯГА КАРШЫ АРАКЕТТЕНҮҮНҮН АЛКАГЫНДА БАНКТЫН БАШКАРУУ ОРГАНЫНЫН, ТҮЗҮМДҮК БӨЛҮМДӨРҮНҮН, КЫЗМАТКЕРЛЕРИНИН НЕГИЗГИ МИЛДЕТТЕРИ ЖАНА ЫЙГАРЫМ УКУКТАРЫ	10
VIII ГЛАВА. ЖООПКЕРЧИЛИК	11
XI ГЛАВА. КОРУТУНДУ ЖОБОЛОР	11

I ГЛАВА. ЖАЛПЫ ЖОБОЛОР

- 1.1. «Айыл Банк» ААКсынын коррупцияга каршы саясаты (мындан ары – Саясат) Кыргыз Республикасынын “Коорупцияга каршы аракеттенүү жөнүндө” мыйзамына жана коррупцияга каршы аракеттенүү жагындагы Кыргыз Республикасынын колдонуудагы башка мыйзамдарына ылайык иштелип чыккан. Бул Саясатты иштеп чыгууда эл аралык деңгээлде коррупцияга каршы иш алып баруу/аракеттенүү жагындагы алдынкы тажрыйбалар эске алынды. Саясат Кыргыз Республикасы менен түзүлгөн эл аралык келишимдерге жана Банк ичинде колдонулган башка ченемдик-укуктук актыларга каршы келбейт.
- 1.2. Бул Саясатта «Айыл Банк» ААКсында (мындан ары- Банк), коррупцияга жана коммерциялык бүтүмгө келишүүгө (сатып алууга) каршы аракеттенүүнүн, ошондой эле Банкта коррупцияга каршы иш алып баруу/аракеттерди көрүү жагында жөнгө салынган системанын катышуучуларынын негизги иш максаттары, аларга карата коюлган тапшырмалар, милдеттери, ыйгарым укуктары жана жоопкерчиликтери аныкталган.
- 1.3. Бул Саясат комплаенс-контролдоо, ичтен контролдук системасынын бир бөлүгү болуп саналат жана коррупцияны алдын алуу, алдамчылыкка барууга жана мыйзамсыз сыйакы алууга коммерциялык бүтүмгө келишүүгө (сатып алууга) бөгөт коюуну тескөөгө алуу жана аны уюштуруу негиздерин, ошондой эле Банкта, анын ичинде кардарларды жана контрагенттерди кошо алганда, үчүнчү жактар менен түптөлгөн мамилелерде укук бузууларга жол берүүдөн келип чыккан кесепеттерди минималдаштыруу жана/ же жоюу максатын көздөйт.
- 1.4. Саясат Банкта коррупцияга жол берүү жана коммерциялык бүтүмгө келишүү (сатып алуу) ыктымалдыгы тобокелдигин басаңдатуу максатында иштелип чыккан.
- 1.5. *("Айыл Банк" ААКсынын Директорлор Кеңешинин 2025-жылдын 20-майындагы №31/4 токтомуна ылайык алынып салынган)*
- 1.6. Банк, бул Саясатты расмий сайтында жайгаштырат жана коррупциянын, тымызын келишип алып коммерциялык пайда көрүүнүн алгылыксыздыгы, кесепеттүүлүгү боюнча ачык саясат жүргүзүп, документте белгиленген принциптердин жана талаптардын Банктын бардык кызматкерлери жана кызмат адамдары тарабынан так сакталышын талап кылат.
- 1.7. Саясат Банктын бардык түзүмдүк бөлүмдөрү үчүн бирдей каралган жана анын талаптары милдеттүү түрдө аткарылууга тийиш.
- 1.8. *("Айыл Банк" ААКсынын Директорлор Кеңешинин 2025-жылдын 20-майындагы №31/4 токтомуна ылайык алынып салынган)*

II ГЛАВА. ТЕРМИНДЕР ЖАНА АНЫКТАМАЛАР

- 2.1. **Пара** – Банк кызматкерине берилген же сунушталган, Банк кызматкеринин жеке өзү тарабынан алынган же болбосо пара берүүчүнүн же Банк кызматкеринин кызматтык иш боюнча ыйгарым укугуна мындай аракеттер (аракеттенбей коюулар) кире турган болсо же болбосо ал кызмат абалына ылайык мындай аракеттерге (аракеттенбей коюуларга) түрткү бере алгандай эле, аларды жактап же көрүп-билип туруп мындай аракеттерге жол берүү менен пара берүүчүнүн таламында иш алып барган ортомчу аркылуу мүлктү же кызмат көрсөтүүлөрдү акысыз же болбосо алардын наркын төмөндөтүү менен берилген/алынган акча каражаттары, баалуу кагаздар, башка баалуу мүлк, пайда көрүү жана/же мүлктүк мүнөздөгү кызмат көрсөтүүлөр. **“Пара” түшүнүгүн чечмелөө үчүн минималдуу акчалай чек белгиленген эмес, демек, кандай болбосун түрдө берилген (алынган) предмет (буюм, зат) пара берүү (пара алуу) катары чемелениши мүмкүн.**
- 2.2. **Административдик жол-жоболорду жөнөкөйлөтүү/жеңилдетүү үчүн төлөөлөр** – бул, кызмат адамдарына же мамлекеттик органдарга адаттагы административдик жол-жоболордун аткарылышын жеңилдетүү же тездетүү максатында төлөнгөн анча чоң эмес өлчөмдөгү акчалай суммалар же наркына көз карандысыз, башка пайда көрүүлөр.
- 2.3. **Банктын кызмат адамы (Банк жетекчилиги)** – Банк Башкармасынын жана Директорлор кеңешинин мүчөлөрү, ошондой эле Банктын Кыргыз Республикасынын Улуттук банкында макулдашуу жол-жобосунун өтүүгө тийиш болгон кызматкерлери.

- 2.4. **Ыйгарым укуктардан кыянаттык менен пайдалануу** – бул, Банкта башкаруучу функциясын аткарган адам тарабынан ага чегерилген ыйгарым укуктарын, Банктын мыйзамдуу таламдарына карабастан, кандайдыр бир пайда көрүү же болбосо өзү же башка жактар үчүн артыкчылыктарга ээ болуу максатында, же болбосо башка жактарга атайлап же кокустуктан олуттуу зыян келтирүү менен пайдаланышы/колдонушу.
- 2.5. **Кардар** – Банкта тейлөөгө алынган жеке адам жана юридикалык жак.
- 2.6. **Контрагент** – Кардар болуп саналбаган, Банк менен түзүлгөн келишимде экинчи тарап катары көрсөтүлгөн жеке адам жана юридикалык жак.
- 2.7. **Таламдардын каршы келип калышы** – Банктын кызмат адамынын жана/же анын кызматкерлеринин жеке кызыкчылыгы, алардын өз ыйгарым укуктарын талаптагыдай аткарышы же Банктын жана/же анын кызматкерлери жана/же кардарлары ортосунда келип чыгышы ыктымал болгон, Банк жана анын кардарлары үчүн кесепеттүү тобокелдиктердин келип чыгышын шарттаган алгылыксыз жагдай.
- 2.8. **Коррупциялык укук бузуулар** – бир же бир нече кызмат адамынын коррупциялык белгилер камтылган, белгиленген тартипте аныкталган укукка жатпаган, күнөөлүү болууга түрткү берген жосундары (аракеттери же аракеттенбей коюулары).
- 2.9. **Коммерциялык сатып алуу** – Банкта башкаруу ишин аткарган жакка акча каражаттарын, баалуу кагаздарды, башка мүлктү мыйзамсыз өткөрүп бериши сыяктуу эле, ошол кызматтык абалга ээ болушуна байланыштуу анын таламында аракет көргөндүгү (аракеттенбей койгондугу) үчүн мүлктүк мүнөздө мыйзамсыз кызмат көрсөтүүлөр.
- 2.10. **Коррупция** - бийликтик ыйгарым укуктарга ээ болгон бир же бир нече кызмат адамдарынын айрым адамдар же топтор менен материалдык, кандай болбосун башка жыргалчылыктарды жана артыкчылыктарды мыйзамсыз алуу, ошондой эле алар тарабынан бул жыргалчылыктарды жана артыкчылыктарды жеке жана юридикалык жактарга берүү, коомдун же мамлекеттин кызыкчылыктарына коркунуч түзүүчү укукка каршы туруктуу байланыштарды түзүүдө атайылап жасалган жосун.
- Ушул Сасаттын алкагында коррупция (коррупциялык иш аракеттер) дегенден улам, кызмат абалынан кыйнаттык менен пайдаланууну, Банктын кызмат адамына (жетекчисине) пара берүү/алуу же болбосо Банктын кызмат адамдарынын өз кызмат абалын акчалай түрдө (акча каражаттары), баалуулуктар, башка мүлккө же мүлк мүнөзүндөгү кызмат көрсөтүүлөр, өзү үчүн башка мүлктүк укуктарга ээ болуу үчүн мыйзамсыз пайдалануу, ошондой эле ошол мүмкүнчүлүктү (ошол ыйгарым укуктарды) үчүнчү жактарга сунуштоо же болбосо Банктын жалпы таламына коркунуч алып келинген Банктын кызмат адамдарына же башка жактарга мындай мүмкүнчүлүктөрдүн (пайданын) мыйзамсыз берилишин түшүнүшү зарыл.
- Ошондой эле, ушул Сасаттын алкагында Банкка карата укукка жатпаган иш аракеттер дегенден улам, Банк кызматкерлери тарабынан ээлеген кызматына карабастан мыйзамсыз материалдык сыйакы же кызмат абалынан пайдалануу менен белгилүү бир иш-аракеттерди аткаргандыгы үчүн башка мүлктүк пайда алгандыгын да түшүнүү зарыл.
- 2.11. **Жеке кызыкчылык (кызыгуунун артышы)** – материалдык жана/же алынган башка пайда, анын ичинде Банктын кызмат адамы (жетекчиси) же кызматкери ээлеген кызмат ордуна карабастан, милдетин аткаруунун натыйжасында жеке өзү үчүн артыкчылыкка ээ болуу максатын көздөгөн аракети. Кызмат абалынан жогорулоону же ага ыраазычылыктын билдирилишин жеке пайда көрүү катары кароого болбойт.
- 2.12. **Пара берүүдөгү/алууда ортомчулук кылуу** – Пара берүүчүнүн же пара алуучунун тапшырмасы боюнча параны берүү боюнча аракеттерди жасоо, же болбосо алардын ортосундагы параны алуу/берүү жөнүндө макулдашууга жетишүүдө же болбосо аны ишке ашырууда пара берүүчүгө жана (же) пара алуучуга башкача көмөк көрсөтүү, же кызматтык ыйгарым укуктарын колдонуу менен пара берүүгө же болбосо ири өлчөмдө, өтө эле ири өлчөмдөгү параны берүүдөгү же алуудагы ортомчулук.
- 2.13. **Коррупцияны алдын алуу (превенция)** – Банктын, коррупциялык көрүнүштөргө жол бербөөнү камсыз кылган ички ченемдик документтер аркылуу жөнгө салынган корпоративдик маданият, уюштуруу түзүмү, эрежелер жана жол-жоболор элементтерин жайылтууга багытталган системалуу чаралардын кабыл алынышынан көрүнгөн иши.

- 2.14. **Коррупцияны алдын алуу** – Банктын коррупцияны аныктоо жана ага түрткү берген себептерди четтетүүгө багытталган системалуу чаралардын кабыл алынышынан көрүнгөн иши.
- 2.15. **Банк кызматкери** - Банк менен эмгек келишимин түзгөн касыл болбосун жеке адам.

III ГЛАВА. КОРРУПЦИЯГА КАРШЫ САЯСАТТЫН МАКСАТТАРЫ, МИЛДЕТТЕРИ, ПРИНЦИПТЕРИ ЖАНА ЧАРАЛАРЫ

- 3.1. Коррупцияга каршы саясаттын негизги максатынан болуп, төмөнкүлөр саналат:
- Банк ишинин Кыргыз Республикасынын коррупцияга каршы аракеттенүү боюнча мыйзам талаптарына ылайык келишин камсыз кылуу;
 - Банк акционерлерин жана кардарларын коррупциялык фактыларга жана коммерциялык сатып алууга жол берилиши учурунда финансылык жоготууларга дуушар болуудан коргоо;
 - Ээлеген кызматына карбастан, Банктын кызмат адамдарында (жетекчилигинде) жана кызматкерлеринде, ошондой эле Банк менен өз ара кызматташып иш алып барган жактарда кандай болбосун формада жана көрүнүштө коррупциянын жана коммерциялык сатып алуунун алгылыксыздыгы жагында Банктын позициясынын (иш өнүгүнүн) бирдей кабыл алынышына жетишүү;
 - Банкта коррупцияга бөгөт коюу боюнча милдеттүү түрдө аткарылууга тийиш болгон, талапка шайкеш жол-жоболорду белгилөө;
 - Банктын корпоративдик башкаруу боюнча кодексинин жоболорунун сакталышын камсыз кылуу.
- 3.2. Коррупцияга каршы күрөшүү Банктын Директорлор кеңешинин, Банк Башкармасынын өз ыйгарым укуктарынын чегинде аткарган төмөнкүдөй иш-аракеттеринен көрүнөт:
- коррупцияны алдын алуу – ага бөгөт коюу, анын ичинде коррупцияга түрткү берген себептерди аныктап, аларды четтетүү;
 - укук коргоо органдарына коррупциялык көрүнүштөрдөн улам келип чыккан кесепеттерди минималдаштыруу жана/же анын толугу менен жоюу.
- 3.3. Банкта коррупцияга каршы иш алып баруунун негизги милдеттеринен болуп төмөнкүлөр саналат:
- Банктын ыйгарым укуктарынын чегинде коррупцияга каршы аракеттенүү жөнүндө мыйзам талаптарынын ишке ашырылышына көмөктөшүү;
 - коррупцияны жана коммерциялык сатып алууну алдын алуу үчүн таасирлүү механизмдерин, жол-жоболорун, коррупцияны жана коммерциялык сатып алуулардын алдын алууга жана аларга бөгөт коюуга багытталган башка контролодоочу жана башка иш-чараларды жүргүзүүгө (“Айыл Банк” ААКсында коррупциялык көрүнүштөрдү/тобокелдиктерди алдын алуу (аларды эскертүү боюнча иш-чаралар планын иштеп чыгууну жана бекитүүнү кошо алганда);
 - Банктын жана анын кызматкерлеринин коррупциялык ишке тартылышы тобокелдигин минималдаштыруу;
 - коррупциялык укук бузуулар жана ага каршы аракеттенүү алкагында кабыл алынган чаралар тууралуу Банктын башкаруу органдарына маалымдоо;
 - Банкта коррупцияга каршы корпоративдик маанайды калыптандыруу.
- 3.4. Коррупцияга каршы аракеттенүү принциптеринен болуп төмөнкүлөр саналат:
- Саясаттын мыйзамдарга жана жалпы кабыл алынган нормаларга ылайык келиши;
 - Банк кардарларынын жана контрагенттеринин мыйзамдуу укуктарын жана таламдарын коргоо, коррупцияга каршы аракеттенүүдө банктык жана коммерциялык купуялуулуктун ишенимдүү сакталышын камсыз кылуу;
 - коррупцияга карата келишпесттик мамиле кылуу маданиятын калыптандырууда жана коррупцияны алдын алып, ага жол бербөө системасын жөнгө салууда Банк жетекчилигинин үлгү болоорлук иши;
 - Банк кызматкерлеринин бул ишке тартылышы: кызматкерлердин коррупцияга каршы

мыйзам жоболорун жакшы билүүсү, ишине чын дилден берилип, так иштөө табитин калыптандырууга багытталган стандарттарды жана жол-жоболорду иштеп чыгып, ишке ашырууга жигердүү катышуусу;

- милдетин аткарууда коррупциялык укук бузууларга жол берген шартта, Банк кызматкеринин ээлеген кызмат ордуна, эмгек стажына жана башка шарттарга карабастан, ал үчүн жоопкерчиликтин келип чыгышы;
- бизнес жүргүзүнүн ачык-айкындуулугу: Банкта бизнес жүргүзүүдө коррупцияга каршы стандарттар кабыл алынгандыгы тууралуу өнөктөштөргө, контрагенттерге жана кардарларга маалымдоо;
- коррупцияга каршы стандарттардын жана жол-жоболордун натыйжалуулугуна туруктуу контроль, ошондой эле ишине чын дилден берилип, так иштөөнү камсыз кылууга багытталган, алардын аткарылышына контролдук;
- коррупцияга байланыштуу укук бузууларга каршы күрөшүүдө көмөк көрсөткөн Банк кызматкерлеринин укуктарынын жана таламдарынын сакталышын камсыз кылуу.

3.5. Коррупциялык аракеттер/көрүнүштөр:

3.5.1. Кыргыз Республикасынын коррупцияга каршы аракеттенүү жагында кабыл алынган мыйзамдарына жана эл аралык тажрыйбага ылайык, ушул Саясаттын 3.5.2.-пунктчасында көрсөтүлгөн, төмөнкүлөргө карата көрүлгөн алгылыксыз/кесепеттүү аракеттер коррупциялык болуп саналат:

- Банкка карата же Банктын атынан же болбосо анын таламында үчүнчү жактарга, анын ичинде мамлекеттик жана муниципалдык органдарга, мамлекеттик компанияларга жана алардын кызматкерлерине, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкына, анын кызматкерлерине, башка юридикалык жактарга жана алардын кызматкерлерине, башкаруу органдарына жана жогоруда көрсөтүлгөн юридикалык жактардын өкүлдөрүнө карата;
- тике же кыйыр түрдө (жеке өзү үчүнчү жактардын ортомчулугу аркылуу);
- административдик жана башка жол-жоболорду жөнөкөйлөтүүнү, жеңилдетүүнү, атаандаштыкты жана башка артыкчылыктарды камсыз кылууну кошо алганда, алдыга коюлган максаттарына көз карандысыз/ага карабастан;
- кайсыл болбосун формада, анын ичинде акча каражаттарын, баалуулуктарды, башка мүлктөрдү же мүлктүк мүнөздөгү кызмат көрсөтүүлөрдү, башка мүлктүк укуктарды сунуштоо/алуу формасында.

3.5.2. Ушул Саясаттын 3.5.1.-пунктчасында көрсөтүлгөн максаттарда ишке ашырылган формадагы же тартиптеги коррупциялык аракеттерден/көрүнүштөрдөн болуп төмөнкүлөр саналат:

- пара берүү же пара берүүдө ортомчудан болуп, башкача айтканда, кайсыл бир адам/жак кызматтык милдеттерин талаптагыдай аткарбай жатат деген таризде кандай болбосун финансылык же башкача пайданы, артыкчылыкты, башкача айтканда, шарт койгондор үчүн алда канча алгылыктуу болгон шартта жана/же Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарында жана/же Банктын ички ченемдик документтеринде белгиленген тартипте, жол-жоболорду бузууга баруу менен кандай болбосун финансылык же башкача пайда/артыкчылыкты берүү/сунуштоо же берем/сунуштайм деп убада кылуу;
- пара алуу жана пара алууда ортомчу болуу, башкача айтканда, кайсыл бир адам/жак кызматтык милдеттерин талаптагыдай аткарбай жатат деген таризде кандай болбосун финансылык же башкача пайданы, артыкчылыкты, башкача айтканда, шарт койгондор үчүн алда канча алгылыктуу болгон шартта жана/же Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарында жана/же Банктын ички ченемдик документтеринде белгиленген тартипте, жол-жоболорду бузууга баруу менен кандай болбосун финансылык же башкача пайда/артыкчылыкты берүү/сунуштоо же берем/сунуштайм деп убада кылуу;
- коммерциялык максатты көздөп сатып алуу, башкача айтканда, Банкта, коммерциялык же башка уюмдарда башкаруучу милдетин аткарган адамга акча каражатын, балуу кагаздарды, башка мүлктү мыйзамсыз өткөрүп берүү, ага мүлктүк мүнөздөгү кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоо, пара берүүчүн кызмат абалына байланыштуу анын таламында аракеттерди көргөндүгү, көрбөгөндүгү үчүн башка мүлктүк укуктарды ыйгаруу;

- мамлекеттик кызматкерлерди, чет өлкө кызматкерлерин сатып алуу, башкача айтканда, мамлекеттик кызматкерге бизнеске ээ болгон/аны андан ары улантып кетүү же болбосо Банк үчүн атаандаштыкта же башка артыкчылыктарды камсыз кылуу үчүн расмий аткарган милдеттерин аткарууда ага таасир этиши (колдоо көрсөтүүсү үчүн) кандай болбосун финансылык же башка пайданы/артыкчылыктарды сунуштоо же ага убада кылуу;
- Банктан башкаруу органдары, кызматкерлери тарабынан өзүнүн же болбосо үчүнчү жактардын пайдасында Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарында жана/же Банктын ички ченемдик документтеринде каралбаган финансылык же болбосо башка бир негиздерде пайда көрүү/артыкчылыктарга ээ болуу үчүн кызмат абалына жана/же кызматтык ыйгарым укуктарына байланыштуу болгон мүмкүнчүлүкөрдөн пайдалануу;
- Банктын жана/же коомдун жана/же мамлекеттин мыйзамдуу таламдарын/кызыкчылыктарын этибарга албастан финансылык же башка пайда көрүү/артыкчылыктарга ээ болуу максатында өз кызмат абалын башка мыйзамсыз негизде пайдалануу.

3.5.3. Банк кызматкерлерине, ушул Саясаттын 3.5.2.-пунктчасында көрсөтүлгөн коррупциялык аракеттерге/көрүнүштөргө тартылышына/аларды ишке ашыруусуна, анын ичинде тике кыйыр түрдө, жеке өзү же үчүнчү жактардын ортомчулугу алдында кайсыл болбосун жактарга жана алардан же коммерциялык уюмдарды, мамлекеттик бийлик жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарын, мамлекеттик жана муниципалдык кызматкерлерди, жеке компанияларды жана алардын өкүлдөрүн кошо алганда, кайсыл бир жактардан же уюмдардан пара алуусуна, пара сунуштоосуна/берүүсүнө, убада кылуусуна, талап кылуусуна жана алуусуна же болбосо кандай болбосун формада административдик, бюрократиялык жана башка жол-жоболорду жеңилдетүү үчүн төлөмдөрдү ишке ашыруусуна, анын ичинде акча каражаты, баалуулуктар, кызмат көрсөтүүлөр же болбосо башка бир пайда көрүү түрүндө артыкчылыктарга ээ болуусуна тыюу салынат.

3.5.4. Мындан тышкары Банк кызматкерлери Банктын таламында же анын атынан коррупциялык укук бузууларга барууга ык коюп, же ага катышууга ниети бардай кабыл алынышы мүмкүн болгон аракеттерден алыс болууга тийиш.

3.5.5. Банк кызматкерлери өз милдеттерин аткарууда же Банктын атынан иш алып барууда Кыргыз Республикасынын коррупцияга каршы мыйзам талаптарын жана коррупцияга каршы аракет көрүү чөйрөсүндө кабыл алынган эл аралык укук нормаларын, ошондой эле ушул Саясаттын талаптарын так сактоого милдеттүү.

3.6. Коррупцияны алдын алуу жана ага каршы аракеттенүү чалары:

- укук коргоо органдары менен коррупцияга каршы күрөшүү жагында кызматташып иш алып баруу;
- Банк кызматкерлеринин өз ишин чын дилден, акыйкат аткарышын камсыз кылууга багытталган стандарттарды жана жол-жоболорду иштеп чыгуу жана жайылтуу;
- Банкта кызматкерлердин коррупцияга каршы чара көрүү стандарттарын, моралдык-этикалык нормаларды жана корпоративдик маданиятты жайылтууну камсыз кылган жүрүм-турум нормалары кодексинин талаптарын так сактоосу;
- аткарган милдети коррупциялык тобокелдикке дуушарланууга ыктымал болгон Банк кызматкерлеринин ишине контролдукту жүргүзүү;
- финансылык отчеттуулук боюнча эл аралык стандарттарга ылайык бухгалтердик эсепти жана отчетторду түзүү;
- банк документтерин мыйзамдарда каралган мөөнөттөрдөн эрте, атайлап жок кылынышына жол бербөө жана ага тыюу салуу;
- финансылык жана мезгил-мезгили менен берилүүчү банктык отчетторду түзүүдө жалган документтердин колдонулушуна жол бербөө;
- Банктын жана анын түзүмдүк бөлүмдөрүнүн ишине мезгил-мезгили менен ички жана тышкы аудитти жүргүзүп туруу.

3.7. Банктын бардык кызматкерлери ушул Саясат менен кылдат таанышып чыгып, анын талаптарын сактоо боюнча жеке милдеттенме катына кол коюуга тийиш.

IV ГЛАВА. БАНК БАШКАРМАСЫНЫН КОРРУПЦИЯНЫ АЛДЫН АЛУУ ЖАНА АГА БӨГӨТ КОЮУ ЖАГЫНДАГЫ НЕГИЗГИ ИШ БАГЫТЫ

- 4.1. Банкта коррупциялык көрүнүштөрдү алдын алуу жана ага бөгөт коюу жагындагы иштин негизги багыттарынын болуп төмөнкүлөр саналат:
- Банктын корпоративдик башкаруу жана кадр саясаты;
 - Банктын кредиттик иши;
 - Банктын операциялык иши;
 - Банктын финансылык-чарбалык иши.
- 4.2. Банкта жол берилиши ыктымал болгон коррупциялык көрүнүштөр тобокелдигин натыйжалуу аныктоо, ага баа берүү жана басаңдатуу үчүн төмөнкү ыкмалар колдонулат:
- милдеттер чөйрөсүн, банктык операциялар, бүтүмдөр жана бизнес-процесстер түрлөрүн, ошондой эле коррупциялык жогорку тобокелдиктер орун алышы ыктымал болгон ыйгарым укуктар жана мүмкүнчүлүктөргө жараша кызмат орундарын аныктоо;
 - коррупциялык укук бузуу фактылары боюнча келип түшкөн кандай болбосун маалыматтарга баа берүү жана иштеп чыгуу же Банк кызматкерин коррупциялык укук бузууга тартуу максатында аларга кайрылуу;
 - Банктын кызмат адамдарына жана жогорку кызмат орундарына талапкерлерге карата эмгек келишимдеринде белгиленген, мыйзамдарда аныкталган жана/же белгиленген тиешелүү талаптарды коюу;
 - Банктын кызмат адамдарына жана кызматкерлерине сыйакы төлөөнүн ачык-айкын жана талапка шайкеш системасын жөнгө салуу;
 - жогорку кызмат орундарына Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын, Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларынын жана Банктын ички ченемдик актыларынын талаптарына ылайык шайлоо;
 - коррупциялык аракеттерге жол берилиши ыктымалдыгына бөгөт коюу максатында персоналдын ишине иш билгилик жөндөмдүүлүгүн жана кесиптик потенциалын эске алуу менен баа берүү, аларды сыйлыкка сунуштоо, кызмат абалынан жогорулатуу же башка ишке которуу (ротация);
 - Банкта өкүлчүлүк чыгашаларына, товарларды, иштерди, кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алуу сынактарын өткөрүүдө Кыргыз Республикасынын “Мамлекеттик сатып алуулар жөнүндө” мыйзам талаптарынын сакталышына контролдукту жүргүзүү;
 - таламдардын каршы келип калышын Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына, Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларына, Банктын ички ченемдик документтерине ылайык жөнгө салуу жана ага бөгөт коюу тартиби;
 - Банктын контрагенттерине баа берүү, алар боюнча талдап-иликтөөлөрдү жүргүзүү жана тандоо жол-жобосу;
 - Банктын кредиттөө иш багытына текшерүүлөрдү жүргүзүү жана карыз алуучулардын иши менен жеринде барып таанышуу, Банк кызматкерлери жана/же башка жактар тарабынан материалдык жана башка сыйакылардын төлөнүшү талап кылынгандыгы фактысын аныктоо көз карашынан, алар менен кошумча сүйлөшүүлөрдү жүргүзүү;
 - Банк кызматкерлери тарабынан кредиттөө жол-жобосунда белгиленген талаптар так сакталышына контролдук;
 - Банк кардарларына банктык продукттарды (кызмат көрсөтүүлөрдү) сунуштоо жагында түздөн-түз иш алып барган кызматкерлер тарабынан «Айыл Банк» ААКсында кардарларды тейлөө стандарттарынын талаптарынын так сакталышын текшерүү;
 - Банктык эсептерди, банктык аманаттарды ачууда, акча каражаттарын которууда жана башка банктык операцияларды ишке ашырууда жана кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоодо Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарынын, Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларынын жана Банктын ички ченемдик документтеринин талаптарынын сакталышы;
 - пландаштырууну жана бюджет түзүүнү кошо алганда, менеджмент үчүн эсепке алууну колдонууга киргизүү, ишке ашырылган операцияларга ички финансылык контролдукту

жүргүзүү;

- ар бир операцияда (бүтүмгө келишүүдө), ар бир бизнес-процесте укукка жатпаган аракеттерге жол бербөө, аларды аныктоо жана бөгөт коюу максатында ички контролдук, отчеттуулук жана маалымат алмашуу шарты колдонулууга тийиш;
- Банктын коррупцияга каршы аракеттерди көрүү Саясаты жана Кыргыз Республикасынын коррупцияга каршы аракеттенүү жагындагы мыйзам талаптарынын так сакталышы маселеси боюнча кызматкерлердин маалымдуулугун арттыруу максатында системалуу түрдө окутууларды өткөрүү.

4.3. Финансылык (бухгалтердик) жана башка отчеттордун тактыгын жана ишенимдүүлүгү, алардын Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарынын, Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларынын жана Банктын ички ченемдик документтеринин талаптарына шайкештигин камсыз кылуу, коррупциялык укук бузууларды алдын алуу жана ага бөгөт коюу максатында Банк, банктык операцияларга жана кызмат көрсөтүүлөргө, бизнес-процестерге, чарбалык операцияларга ички контролдукту уюштурууга, анын ичинде төмөнкүлөргө жол бербөө максатында финансылык контролдукту жөнгө салууга тийиш:

- расмий эмес (кош) отчеттордун түзүлүшүнө;
- баштапкы каттоо документтеринин жоголуп кетишине;
- эсепке алынбаган же туура эмес катталган операциялардын жүргүзүлүшүнө;
- иш жүзүндө жок чыгашалардын катталышына;
- объекти туура эмес идентификациялаган милдеттенмелерди чагылдырууга;
- жасалма (жалган) документтердин колдонулушуна (мисалы, күрөөлүк мүлккө байланыштуу бурмалоолор, аныктыгын текшерүүсүз эле документтерди кабыл алуу, күрөөлүк мүлктү мыйзамсыз сатып өткөрүү);
- документтерди жана отчетторду мыйзамдарда каралган мөөнөттөрдөн мурда атайлап жок кылуу аракеттерине;
- кредиттерди тартуу, лизинг үчүн жат бирөөлөрдү колдонуу;
- жеке кызыкчылыгында өз пайдасы үчүн коррупциялык схемаларды колдонуу, акча каражатын чыгарып кетүү максатында Банк жетекчилеринин кызматкерлер же үчүнчү жактар менен келишип алуусуна;
- Банктын ички ченемдик документтеринде каралган ички контролдук жол-жоболорун атайлап бузууга барууга;
- Банкта башка укукка жатпаган коррупциялык иш-аракеттерге жол берилишине.

4.4. Банкта коррупциялык көрүнүштөргө жол берилишине тиешелүү бардык шектенүүлөр боюнча Коопсуздук башкармалыгы кызматтык териштирүүнү жүргүзүүгө тийиш.

4.5. Коррупцияга жана коммерциялык сатып алууларга шектенүүлөр аныкталып, тастыкталган шартта Коопсуздук башкармалыгы Банк жетекчилиги жана Юридика башкармалыгы менен биргеликте орун алган жагдайга укуктук жактан баа берилиши максатында укук коргоо органдарына кайрылууга тийиш.

4.6. Банк ичинде жана андан сырткары сүткорлук белгилери камтылган ишкердик менен алектенүүгө жол берилбейт жана бул Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарында каралган жоопкерчиликтин келип чыгышын шарттайт.

4.7. Банктын алгылыксыз себептер, алдамчылыкка баруу жана коррупциялык мүнөздөгү финансылык одоно бузууларга жол берүү же Банкка олуттуу материалдык зыян келтирип же болбосо анын аброюна шек келтирип, аброй тобокелдигинин келип чыгышы ыктымалдыгын шарттаган аракеттерге жол берген кызматкерлери атайы тизмеге (кара тизме) киргизилип, алар банктын түзүмдүк бөлүмдөрүндө, филиалдарында жана башка өкүлчүлүктөрүндө андан ары иштөө укугунан ажыратылат. Персонал менен иш алып баруу башкармалыгы тизмеге каттоо жана аны жаңылап туруу менен календарык жылдын акырында ал боюнча отчетту даярдап, Банктын Директорлор кеңешине жана Банк Башкармасынын кароосуна сунуштайт.

4.8. (*"Айыл Банк" ААКсынын Директорлор Кеңешинин 2021-жылдын 19-ноябрындагы №61/5 токтомуна ылайык алынып салынган*).

4.9. Ички аудит башкармалыгы, Коопсуздук башкармалыгы жана башка түзүмдүк бөлүмдөр, филиалдар тарабынан аныкталган алдамчылыкка жол берүү, коррупциялык же укук бузууларга баруу схемалары боюнча маалыматтарды, алар боюнча талаптагыдай талдап-

иликтөөлөрдүн жүргүзүлүшү, Банкта коррупциялык жана алдамчылыкка баруу сыяктуу кесепеттүү жагдайларга карата превентивдик жана бөгөт коюу чарларынын көрүлүшү максатында Комплаенс-контролдоо башкармалыгына жөнөтүлөт.

- 4.10. Комплаенс-контролдоо башкармалыгы Банкта коррупцияга жана коммерциялык сатып алууларга жол бербөө боюнча кабыл алынган иш-чаралардын аткарылышына жоопкерчиликтүү болгон, иш жагдайы боюнча Директорлор кеңешине, акционерге жана Кыргыз Республикасынын коррупцияга каршы саясатынын башка субъекттерине мезгил-мезгили менен маалымат берип турууга ыйгарым укуктуу жак болуп саналат.

V ГЛАВА. БАНКТА “ИШЕНИМ ТЕЛЕФОНУ” ЖАНА “КЫЗМАТКЕРЛЕРДИН КАЙРЫЛУУСУ ҮЧҮН ИШЕНИМ ТЕЛЕФОНУ” УЮШТУРУУ, ОРУН АЛЫП ЖАТКАН КЕМЧИЛИКТЕР ТУУРАЛУУ БИЛДИРҮҮ

- 5.1. Банкта корпоративдик башкаруу сапатын жогорулатуу жана кызыкдар тараптардын Банктын кызматкерлери тарабынан жасалган коррупциялык укук бузуулары жөнүндө маалыматтарды Банкка эркин жөнөтүү мүмкүнчүлүгүн берүү, бардык кызматкерлерге Кыргыз Республикасынын мыйзам талаптарын бузууга жол берилиши тууралуу так маалыматтарды Банктын башкаруу органдарына жана жетекчилигине өз учурунда маалымдап туруу мүмкүнчүлүгүн камсыз кылуу максатында “Ишеним телефону” жана “Кызматкерлердин кайрылуулары үчүн ишеним телефону” кызматы жөнгө салынган.
- 5.2. «Ишеним телефону». “Кызматкерлердин кайрылуулары үчүн ишеним телефону” - Банктын кызмат адамдары жана/же кызматкерлеринин коррупциялык аракеттерге ниеттенип жатышы же ага жол бергендиги фактылары тууралуу маалымдап туруу, бул боюнча кеп-кенештерди берүү үчүн каралган маалыматтар коопсуз жана купуя сакталган маалымат каражаты.
- 5.3. Банк, “ишеним телефону” аркылуу кайрылуучулар менен өз ара иш алып баруунун интерактивдик каналын колдонуу менен коррупциянын келип чыгышы мүмкүндүгү тууралуу Банк кызматкерлеринин, өнөктөштөрдөн, контрагенттерден, кардарлардан жана башка жактардан (жеке адамдар жана юридикалык жактар) кайрылууларды кабыл алып турат. “Ишеним телефону” аркылуу кабыл алынган бардык кайрылуулар Банктын Коопсуздук кызматына жана андан ары ушул Саясаттын 5.7 жана 5.8-пункттарынын талабына ылайык, Банк Башкармасына жана Директорлор кеңешине маалымдашы үчүн Комплаенс-контролдоо башкармалыгына өткөрүлүп берилет.
- 5.3.1. Банк кызматкерлердин кайрылуулары үчүн жөнгө салынган “ишеним телефону” аркылуу өз ара иш алып баруунун интерактивдүү мүмкүнчүлүгүн колдонуу менен коррупцияга жол берүү фактылары тууралуу кайрылууларды кабыл алып турат. Жогоруда көрсөтүлгөн “ишеним телефону” аркылуу келип түшкөн коррупциялык мүнөздөгү бардык кайрылуулар бул багытта тиешелүү иш-чараларды жүргүзүүсү үчүн Банктын Коопсуздук башкармалыгына багытталууга тийиш. Коопсуздук башкармалыгы бул тууралуу дароо Комплаенс-контролдоо башкармалыгына билдирип, ал боюнча жүргүзүлгөн иш-чаралар жыйынтыгы тууралуу андан ары Банк Башкармасына жана Директорлор Кеңешине маалымдалышы зарыл.
- 5.4. Банктын кызматкерлери тарабынан банктык операцияларды (бүтүмдөрдү) жүргүзүүдө банк мыйзамдарын бузуу фактылары же коррупциялык укук бузууларды жасоого жана коммерциялык сатып алууга барууга мажбурлоо (тартуу) максатында алар менен байланышкан кандайдыр бир фактылар жөнүндө маалым болгон банк кызматкерлери түздөн-түз түзүмдүк бөлүмдөрдүн начальниктерине же Банктын “ишеним телефонуна” билдирүүгө милдеттүү.
- 5.5. Банктын кайсыл болбосун кызматкеринде башка кызматкерлердин, контрагенттердин же банк менен өз ара иш алып барган башка жактардын коррупциялык аракеттерге жол бериши же ага каршы аракет көрбөй жатышы же анын орун алып жатышы ыктымалдыгы боюнча шектенүүнү жараткан маалыматтары боллссо, алар түздөн-түз жетекчисине же Банктын «банктын кызматкерлеринин кайрылуулары үчүн ишеним телефонуна» билдирүүгө милдеттүү.
- 5.6. Банк кызматкери болжолдонуп жаткан коррупцияга жол берүү фактысы тууралуу кат жүзүндө маалымдаган же ал пара берүүнөн, коммерциялык сатып алуудан же болбосо пара алууда

ортомчу болуудан баш тарткан болсо, ушундан улам Банк алынуучу пайдадан кол жууп же коммерциялык жана атаандаштык артыкчылыктарга ээ боло албай калган шартта да, ал кызматкерге карата санкциялар (анын ичинде иштен бошотулуп, кызмат абалынан төмөндөтүлүп ж.б.у.с.) колдонулууга тийиш эмес.

Коррупциялык укук бузууларга жол берилиши ыктымалдыгы тууралуу маалымат, мындай кесепетке жол бербөө же аны алдын алуу ниетинде маалымдалып, бирок фактынын орун алышы текшерүүнүн жүрүшүндө тастыкталбаган болсо да, ошол кызматкер кандайдыр бир санкцияга дуушар болууга тийиш эмес.

Ал эми мындай маалымат атайлап билип туруп, мисалы кимдир бирөөнү жаман көрсөтүү же кандайдыр бир артыкчылыкка ээ болуу же болбосо жоопкерчиликтен качуу максатында маалымдалган болсо, анда бул кызматкерге карата ушул Саясатка жана Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарына ылайык таасир этүү чаралары колдонулат.

5.7. Банк кызматкерлери, өнөктөштөрү, контрагенттери, кардарлары жана башкы кызматкер болгон жактар (жеке адам же юридикалык жак) тарабынан “ишеним телефону” аркылуу берген маалыматтар купялуулукту камтыган маалыматтарга кирет.

“Ишеним телефону” жана “Банк кызматкерлеринин кайрылуулары үчүн ишеним телефону” Банк кызматкерлерине, өнөктөштөрүнө, контрагенттерине, кардарларына жана башкы кызматкер болгон жактарга (жеке адам же юридикалык жак) болжолдонуп жаткан же ишке ашырган коррупцияга жол берүү же коммерциялык сатып алууга баруу фактылары тууралуу өз учрунда маалымдоонун жашыруун техникалык мүмкүнчүлүгүн сунуштайт.

5.8. Банк ошондой эле, ушул Саясатка байланыштуу маселелер боюнча кайтарым байланышты түптөө үчүн да мүмкүнчүлүктү түзөт.

5.9. Байланыш борбору Банктын кызмат адамдарынын жана/же кызматкерлеринин коррупциялык ишке тартылып жактандыгы тууралуу маалымат «ишеним телефонуна» келип түшкөн шартта, аны Коопсуздук башкармалыгына дароо жөнөтөт, ал өз кезегинде Банк Башкармасынын Коопсуздук башкармалыгынын ишин түздөн-түз тескөөгө алган мүчөсүнө ал тууралуу маалымдайт. Келип түшкөн маалыматты Коопсуздук башкармалыгына берүү менен бир эле учурда Байланыш борбору андан ары Директорлор кеңешине маалымдалышы максатында Комплаенс-контролдоо башкармалыгына да билдирүүгө тийиш.

5.10. Банкта коррупциялык көрүнүштөрдүн орун алып жаткандыгы тууралуу түзүмдүк бөлүмдөрдүн маалымдоосу жагында өз ара аракеттенүү схемасы:

5.11. Коопсуздук башкармалыгы тиешелүү маалыматтын келип түшүүсүнө жараша Тобокелдик менеджмент башкармалыгына Банкта орун алган коррупциялык көрүнүш фактылары тууралуу Операциялык тобокелдиктер реестринде аларды каттоо аркылуу билдирүүгө тийиш.

5.12. Банк “ишеним телефону” аркылуу маалымдалган ар бир билдирүү боюнча текшерүүлөр жүргүзүлө тургандыгына кепилдик берет, бирок келип түшкөн ар бир билдирүү боюнча жооп жөнөтүлө тургандыгын гарантиялабайт.

5.13. Банк кардарлары үчүн жумуш орундарында же маалымат такталарында көрүнүктүү жерлерге “ишеним телефонун” көрсөтүү менен коррупцияга каршы мүнөздөгү маалыматтарды

камтыган эскерткичтер жана плакаттар жайгаштырылууга жана маалымдоо каналдары (электрондук почта) аркылуу тиешелүү маалыматтар жөнөтүлүүгө тийиш. Мындан тышкары, Банктын сайтында да тиешелүү маалыматтар жайгаштырылып турушу зарыл.

VI ГЛАВА. КОНТРАГЕНТТЕР МЕНЕН ӨЗ АРА ИШ АЛЫП БАРУУДА КОРРУПЦИЯГА КАРШЫ ЧАРАЛАР

- 6.1. Банк тарабынан жеке адамдар жана юридикалык жактар менен келишимдик жана башка мамилелерди жөнгө салууда да ушул Саясаттын талаптары эске алынууга тийиш. Банк контрагенттерден, башкаруу органдарынын мүчөлөрүнөн, алардын кызматкерлеринен, ошондой эле башка жактардан Банктын ички документтеринде бекемделген же болбосо Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынан, ошол жактар каттоодон өткөн жана/же алар ишин жүргүзүп жаткан өлкөнүн улуттук мыйзамдарынан улам келип чыккан, эл аралык укуктук нормаларда каралган коррупцияга каршы аракеттенүү жагында милдеттердин талаптагыдай аткарылышын күтөт.
- 6.2. Банк коррупциялык иш-аракеттерге тартылган же тартылышы мүмкүн болгон контрагенттер менен ишкердик мамилелерде келип чыгышы ыктымал болгон тобокелдиктерди минималдаштыруу үчүн болгон күч-аракетин жумшайт жана ушуга байланыштуу:
- потенциалдуу контрагенттердин жана алардын акционерлеринин, башкаруу органдарынын мүчөлөрүнүн ишкердик аброюна, алардын коррупцияга тартылышы же ыктап кетиши, анын ичинде ушул Саясатка үндөшкөн жол-жоболорунун жана документтеринин бардыгын аныктоо көз карашынан талдап-иликтөөлөрдү жүргүзөт;
 - Банктын коррупцияга каршы аракеттенүүдө таянган, анын ичинде ушул Саясатта белгиленген принциптер жана талаптар тууралуу аларга маалымдайт;
 - коррупцияга каршы аракеттенүү боюнча принциптерди жана талаптарды так сактоого алардын даярдыгын эске алуу менен коррупцияга бөгөт коюу жагында аларга көмөктөшөт;
 - Банк талаптарына жооп берген, Банк менен түзүлгөн келишимдерде коррупцияга каршы шилтемелердин камтылышын камсыз кылууга.
- 6.3. Банк өнөктөштөргө жана контрагенттерге, кардарларга коррупцияга бөгөт коюу жана ага каршы аракеттенүүгө багытталган иш алып баруу стандарттары, жол-жоболор жана эрежелер тууралуу маалымдайт.
- Банк сатып алуу ишинде коррупцияга каршы контролдукту орнотуунун белгиленген стандарттарынын талаптарын ишке ашырат.
- 6.4. Коррупцияга каршы стандартта сатып алуу документтерин, сатып алууга катышкандардын/контрагенттерди текшерүү жана алардын канчалык деңгээлде ишенимдүүлүгүнө баа берүү, таламдардын каршы келип калышын жөнгө салуу, Банкта ээлеген кызмат ордуна байланыштуу аффилирленгендик чегин жана башка кызмат ордунан кыянаттык менен пайдалануу мүмкүнчүлүгүн текшерүүлөрдү камтыйт.
- 6.5. Сатып алуу документтерин текшерүүнүн алкагында контролдук 3 баскычта жүзөгө ашырылууга тийиш:
- алдын ала текшерүү - кийинки финансы жылына же башка мезгилге сатып алуу планынын долбоорун текшерүү;
 - учурдагы текшерүү – пландаштырылып жаткан бүтүмдүн негиздүүлүгүн тастыктаган аналитикалык жана түшүндүрмө тил катарын текшерүү;
 - андан аркы текшерүүлөр - кошумча түзүлгөн келишимдердин негиздемесинен болгон түшүндүрмө тил каттарын текшерүү, ошондой эле контрагенттердин, башка жеке адамдардын, юридикалык жактардын коррупция фактыларынын орун алып жатышына тиешелүү даттанууларын кароо.

Сатып алууга катышкандарды/контрагенттерди текшерүү, алардын канчалык деңгээлде ишенимдүүлүгүнө баа берүүнүн алкагында бенефициарларды, анын ичинде түпкү бенефициарды кошо алганда, контрагенттердин менчик ээсинин түзүмүн, аткаруу органдарынын курамын чечмелөө, алардын ишкердик аброюн, рынокто канчадан бери иштеп жаткандыгын, таламдардын каршы келип калышын жөнгө салууга, аффилирленгендик чегин

жана Банктын кызмат адамдарынын кызматтык милдеттерин аткарууда башка кыянаттыкка барышына байланыштуу коррупциялык чыр-чатакка тартылышын ачыкка чыгаруу иштери жүргүзүлөт.

- 6.6. Сатып алууларга катышуучулар/контрагенттер үчүн текшерүүлөрдүн алкагында төмөнкүдөй талаптар белгиленет:
- таламдардын каршы келип калышынын жана/же Банктын кызмат адамдары менен байланыштуу же аффилирленгендик орун алып жаткандыгы тууралуу маалыматтар;
 - бенефициарларды (анын иинде түпкү пайдага ээ болуучуну) кошо алганда, чиеленишкен менчик ээлеринаяк карата, ошондой эле аткаруу органдарынын түзүмүнө тиешелүү маалыматтарды сунуштоо.
- 6.7. Коррупцияга каршы иш алып баруунун белгиленген стандарттарынын талаптарын аткаруу сатып алуу ишине катышкандардын бардыгы үчүн милдеттүү болуп саналат жана Банктын сатып алуу ишин жөнгө салган ички ченемдик документтери аркылуу бекитилген сатып алуу ишине тиешелүү документтердин бөлүгү болуп саналат.
- 6.8. Сатып алууга катышкандардын бардыгы иш процессинде жана сатып алуулар жөнүндө келишимдердин талаптарын аткарууда этикалык негизги принциптерди так сактоо менен коррупциялык жана башка укукка жатпаган иштерге катышпоого же ага тартылбоого тийиш.

VII ГЛАВА. КОРРУПЦИЯГА КАРШЫ АРАКЕТТЕНҮҮНҮН АЛКАГЫНДА БАНКТЫН БАШКАРУУ ОРГАНЫНЫН, ТҮЗҮМДҮК БӨЛҮМДӨРҮНҮН, КЫЗМАТКЕРЛЕРИНИН НЕГИЗГИ МИЛДЕТТЕРИ ЖАНА ЫЙГАРЫМ УКУКТАРЫ

- 7.1. Банктын кызмат адамдары жана ээлеген кызмат ордуна карабастан анын кызматкерлери Банктын кызыкчылыгында жан-дилден берилип, адал эмгектенүүгө тийиш. Банктын Директорлор кеңешинин жана Башкармасынын мүчөлөрү кайсыл болбосун деңгээлде жана кандай болбосун формада орун алышы ыктымал болгон коррупциялык көрүнүштөргө жана коммерциялык сатып алууга жол бербөө, ага бөгөт коюу ишинде үлгү болуу менен алгылыксыз аракеттерге каршы күрөшүүсү зарыл.
- 7.2. Банктын Директорлор Кеңеши:
- Банкта коррупцияга каршы саясаттын негизги стратегиялык багыттарын аныктайт;
 - Банк тарабынан коррупцияга жана коммерциялык сатып алууларга каршы аракеттердин көрүлүшүнө жана бул багытта ал кабыл алган чаралардын аткарылышына жалпы контролдукту жүргүзөт;
 - ушул Саясаттын колдонулушу жана анын талаптарынын жайылтылышынын жалпы жыйынтыгын контролдукка алат;
- 7.3. Банк Башкармасы:
- кандай болбосун формада орун алышы же келип чыгышы ыктымал болгон коррупциялык көрүнүштүргө жана коммерциялык сатып алууга каршы аракеттенүүнүн этикалык стандарттарын калыптандырууга жана аны колдоо ишине катышып, этикалык жана кынтыксыз иш алып баруу үлгүсүнөн болууга;
 - өзүнүн же Банктын айрым акционеринин же кызмат адамынын кызыкчылыгында эмес, банктын таламында иш алып барып, алгылыктуу, коопсуз банктык тажрыйбаны жөнгө салып, калыптандыруу үчүн бардык күч-аракетин жумшоого;
 - Банктын коррупцияга жана коммерциялык сатып алууга каршы аракеттенүү жагындагы маселелеринин оперативдүү негизде натыйжалуу чечилишин кошо алганда, ушул саясат талаптарынын аткарылышын камсыз кылууга тийиш.
- 7.4. Комплаенс-контролдоо башкармалыгы:
- Банктын коррупцияга каршы саясатын иштеп чыгып, анын аткарылышына мониторинг жүргүзөт;
 - Банкта орун алган укук бузуулар боюнча текшерүүлөрдүн жүргүзүлүшүн демилгелейт;
 - Банк кызматкерлери тарабынан укукка жатпаган иш-аракеттерге жол берилип жаткандыгы же анын келип чыгышы ыктымалдыгы тууралуу Коопсуздук башкармалыгына маалымдоого;

- Банк кызматкерлерине Кыргыз Республикасынын коррупцияга каршы мыйзамынын жоболору, ушул Саясаттын талаптары боюнча кеп-кеңештерди берүүгө.

7.5. Коопсуздук башкармалыгы:

- Банкта коррупцияга жана коммерциялык сатып алууга каршы аракеттенүүнү жалпы усулук ыкмаларын иштеп чыгууга катышат;
- Банк кызматкерлеринин коррупциялык аракеттерге тартылышын аныктоо жана ага бөгөт коюуга багытталган иш-чараларды даярдайт жана жүзөгө ашырат;
- коррупцияга жана коммерциялык сатып алууга каршы аракеттенүүнү жагында кызматтык териштирүүлөрдү жүзөгө ашырат;
- Юридика башкармалыгы менен биргеликте Банк кызматкерлеринин коррупциялык иш-аракеттерге тартылышы фактыларын аныктоо жана аларды Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарына ылайык жоопкерчиликке тартуу маселелери боюнча укук коргоо органдары менен иш алып баруу;
- Банк кызматкерлери жана анын бөлүмдөрү арасында келип чыгышы ыктымал болгон кесепеттүү жагдайларга өз учурунда бөгөт коюу максатында алдын алуу иштерин жүргүзөт;
- Комплаенс-контролдоо башкармалыгы менен биргеликте Банкта коррупциялык аракеттерге жол берилиши ыктымалдыгы же аны тастыктаган фактылар боюнча маалыматтарды аныктайт.

7.6. Юридика башкармалыгы:

- Коопсуздук башкармалыгы менен биргеликте коррупциялык көрүнүштөр жана коммерциялык сатып алуулар боюнча шектенүүлөр аныкталып, тастыкталган шартта тиешелүү укук коргоо органдарына кайрылууга тийиш;
- Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзам талаптарын бузууга жол берилиши фактысы боюнча кызматтык териштирүүлөрдү жүргүзүү ишине юридикалык жардам көрсөтүп/кеп-кеңештерди берет.

7.7. Банктын бардык кызматкерлери:

- өз кызыкчылыгында же Банктын атынан коррупциялык же башка укук бузууларга жол берүүдөн жана/же мындай кесепеттүү жагдайларга катышуудан олак болуу;
- коррупцияга жана коммерциялык сатып алууга каршы аракеттенүү маселесинде Комплаенс-контролдоо башкармалыгы менен биргелешип иш алып баруу;
- коррупцияга жана коммерциялык сатып алууга каршы аракеттенүү маселесине тиешелүү мыйзам талаптарынын, ушул Саясаттын жоболорунун, ошондой эле кесиптик этика жана бизнес жүргүзүүнүн этикалык нормаларынын так сакталышын камсыз кылуу;
- өз милдеттерин аткарууда же Банктын атынан чет мамлекеттее иш жүргүзүүдө Кыргыз Республикасынын коррупцияга каршы мыйзамынын, ошондой эле ушул Саясаттын талаптарын так сактоо;
- ушул Саясат менен таанышып чыгып, анын талаптарын так аткаруу милдеттенмесин кат жүзүндө тастыктоого тийиш¹;
- өз ыйгарым укуктарынын чегинде Банкта коррупцияга жана коммерциялык сатып алууга каршы аракеттенүү жагында аларга жүктөлгөн милдеттерди аткарууга тийиш;
- карамагында иштеп жаткан кызматкерлер тарабынан ушул саясаттын жоболорунун так сакталышына контролдукту жүргүзүүгө тийиш.

¹Эскертүү: Банк кызматкерлерин ушул саясат менен тааныштыруу милдети Персонал менен иш алып баруу башкармалыгына жүктөлгөн.

VIII ГЛАВА. ЖООПКЕРЧИЛИК

- 8.1. Банктын Директорлор кеңеши жана Башкармасы ушул Саясаттын негиз түптөөчү принциптеринин, ал аркылуу жүктөлгөн милдеттердин жана талаптардын аткарылышы жана так сакталышын, Саясаттын натыйжалуу ишке ашырылышына контролдукту камсыз кылат.
- 8.2. Банктын бардык кызматкерлери ээлеген кызмат ордуна карабастан, ушул Саясатта камтылган принциптердин жана талаптардын так сакталышы, ошондой эле карамагындагы же бирге

иштеген, белгиленген принциптерди жана талаптарды бузууга жол берген жактардын аракеттери/аракеттенбей коюусу үчүн жоопкерчиликтүү болуп саналат.

- 8.3. Коммерциялык сатып алууга жана коррупцияга каршы аракеттенүү боюнча мыйзамдардын, ушул Саясаттын талаптарын бузууга жол берүү Банктын аброюна жана анын кардарлар, контрагенттер менен жөнгө салынган мамилесине терс таасирин тийгизип, айыптык төлөм төлөөнү жана бизнеске чектөөлөрдүн коюлушун кошо алганда, олуттуу кесепеттерге алып келиши ыктымал.
- 8.4. Банк өз кызматкерлеринин жана кызмат адамдарынын коррупциялык ишке катышкандыгы үчүн санкцияга дуушар болушу ыктымалдыгынан улам, ар бир шек жараткан же аныкталган айкын факты боюнча Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган жана Банктын ички ченемдик документтеринде каралган жол берилген чаралардын алкагында кызматтык териштирүүлөрдү жүргүзүшү зарыл.
- 8.5. Кызматтык териштирүүнүн жыйынтыгында Банктын кызмат адады жана/же кызматкери тарабынан ушул Саясаттын жана Кыргыз Республикасынын коррупцияга каршы мыйзамдарынын талаптарын бузууга жол берилгендиги тастыкталган болсо, ага/аларга карата Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган жоопкерчилик чаралары колдонулууга тийиш.

IX ГЛАВА. КОРУТУНДУ ЖОБОЛОР

- 9.1. Бул Саясат Банктын Директорлор Кеңешинде бекитилген күндөн тартып күчүнө кирет.
- 9.2. Саясат Кыргыз Республикасынын бул багытта кабыл алынган мыйзамдарына жана коррупцияга каршы аракеттенүү жагындагы эл аралык тажрыйбага ылайык, анын актуалдуулугун, таасирдүүлүгүн, алгылыктуулугун, колдонуу зарылчылыгы көз карашынан жылына кемине бир жолу кайрадан каралып чыгууга тийиш.
- 9.3. Саясатка карата сунушталган өзгөртүүлөр жана толуктоолор Банктын Директорлор Кеңешинин чечими менен бекитилет жана күчүн жоготкон катары таанылат.
- 9.4. Эгерде Кыргыз Республикасынын бул багытта кабыл алынган мыйзамдарына өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизилип, ошондон улам бул Саясаттын айрым беренелери (пункттары) колдонуудагы мыйзамдарга каршы келип калса, анда Саясатка тиешелүү өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизилгенге чейин Банк жана анын кызматкерлери Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарына таянуу менен иш алып барууга тийиш.
- 9.5. Ушул саясат аркылуу жөнгө салынбаган маселелер Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарына ылайык чечилиши зарыл.